

Machinerichtlijn

Informatieve brochure

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50

1210 Brussel

Ondernemingsnr: 0314.595.348

 0800 120 33 (gratis nummer)

 facebook.com/FODEconomie

 [@FODEconomie](https://twitter.com/FODEconomie)

 linkedin.com/company/fod-economie (tweetalige pagina)

 instagram.com/fodeconomie

 youtube.com/user/FODEconomie

 <https://economie.fgov.be>

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50

1210 Brussel

Internetversie

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
1. Welke producten vallen onder de Machinerichtlijn?	4
2. Enkele definities van de richtlijn	4
2.1. Wat is een machine?.....	4
2.2. Wat is een niet-voltooid machine?.....	5
2.3. Wat wordt bedoeld met “in de handel brengen”?	5
2.4. Wat wordt bedoeld met “inbedrijfstelling”?	5
2.5. Wie wordt beschouwd als fabrikant?.....	5
2.6. Wat is een gemachtigde?.....	5
3. Wat zijn de verplichtingen van een fabrikant?.....	5
4. Wie kan de conformiteit van een product beoordelen?	5
5. Wat is het technisch dossier?	6
6. Hoe beoordelen of de machine voldoet aan de essentiële veiligheids- en gezondheidseisen?	6
7. Wat is de EG-verklaring van overeenstemming?	6
8. Wat is de markering op machines?.....	6
9. Wat betekent het vermoeden van overeenstemming?.....	7
10. Wat zijn de geharmoniseerde normen?.....	7
11. Wetgeving	7
12. Meer inlichtingen	7

Inleiding

De richtlijn 2006/42/EG (Machinerichtlijn) bestrijkt veel producten, van grasmaaiers tot 3D-printers, bouwmachines, robots en volledig geautomatiseerde productielijnen.

Die legt

- de essentiële veiligheids- en gezondheidseisen waaraan de machine moet voldoen, en
- procedures om de naleving van de richtlijn te waarborgen vast.

De richtlijn streeft ernaar:

- de veiligheid van machines die in Europa in de handel worden gebracht te verbeteren door het vastleggen van essentiële gezondheids- en veiligheidseisen betreffende het ontwerp en de bouw en anderzijds
- het vrije verkeer ervan te vergemakkelijken.

De richtlijn is omgezet in Belgische recht door het koninklijk besluit van 12 augustus 2008.

1. Welke producten vallen onder de Machinerichtlijn?

De Machinerichtlijn is van toepassing op de volgende producten:

- machines;
- verwisselbare uitrustingsstukken;
- veiligheidscomponenten;
- hijs- of hefgereedschappen;
- kettingen, kabels en banden;
- verwijderbare mechanische overbrengingsinrichtingen;
- niet-voltooide machines.

Bepaalde machines en componenten zijn van het toepassingsgebied van de richtlijn uitgesloten. U vindt de gedetailleerde lijst in [artikel 1 §2](#) van de richtlijn.

2. Enkele definities van de richtlijn

2.1. Wat is een machine?

De richtlijn definieert een machine als

- een samenstel, voorzien van of bestemd om te worden voorzien van een aandrijfsysteem - maar niet op basis van rechtstreeks aangewende menselijke of dierlijke spierkracht -, van onderling verbonden onderdelen of componenten waarvan er ten minste één kan bewegen, en die samengevoegd worden voor een bepaalde toepassing;
- een samenstel als bedoeld onder het eerste punt waaraan slechts de componenten voor de montage op de plaats van gebruik of voor de aansluiting op kracht- of aandrijfbronnen ontbreken;
- een samenstel als bedoeld onder het eerste en tweede punt dat gereed is voor montage en dat alleen in deze staat kan functioneren na montage op een vervoermiddel of montage in een gebouw of bouwwerk;
- samenstellen van machines als bedoeld onder het eerste, tweede en derde punt of niet-voltooide machines die, om tot hetzelfde resultaat te komen, zodanig zijn opgesteld en worden bestuurd dat zij als één geheel functioneren;
- een samenstel van onderling verbonden onderdelen of componenten waarvan er ten minste één kan bewegen, en die in hun samenhang bestemd zijn voor het heffen van lasten en die uitsluitend rechtstreeks aangedreven worden door menselijke spierkracht.

2.2. Wat is een niet-voltooide machine?

Een samenstel dat bijna een machine vormt, maar dat niet zelfstandig een bepaalde toepassing kan realiseren. Een aandrijfsysteem is een niet-voltooide machine. Een niet-voltooide machine is slechts bedoeld om te worden ingebouwd in of te worden samengebouwd met een of meer andere machines of andere niet-voltooide machines of uitrustingen tot een machine waarop deze richtlijn van toepassing is.

2.3. Wat wordt bedoeld met “in de handel brengen”?

In de handel brengen is het voor het eerst tegen vergoeding of gratis in de Europese Unie ter beschikking stellen van een machine of niet-voltooide machine met het oog op de distributie of het gebruik ervan.

2.4. Wat wordt bedoeld met “inbedrijfstelling”?

Het eerste gebruik in de Europese Unie van een machine in overeenstemming met haar gebruiksdoel.

2.5. Wie wordt beschouwd als fabrikant?

Elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een machine of niet-voltooide machine ontwerpt en/of produceert om haar onder zijn eigen naam of merk of voor eigen gebruik in de handel te brengen.

2.6. Wat is een gemachtigde?

Elke in de Europese Unie gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon die schriftelijk door de fabrikant is gemachtigd om namens hem alle of een deel van de verplichtingen en formaliteiten te vervullen.

3. Wat zijn de verplichtingen van een fabrikant?

Alvorens een machine in de handel te brengen, moet de fabrikant er voornamelijk voor zorgen dat:

- de machine aan de toepasselijke, in [bijlage I](#) vermelde essentiële gezondheids- en veiligheidseisen voldoet;
- het technische dossier beschikbaar is;
- de noodzakelijke informatie, zoals de gebruiksaanwijzing, worden verstrekt;
- de relevante procedures voor conformiteitsbeoordeling werden toegepast;
- de EG-verklaring van overeenstemming wordt opgesteld en dat deze de machine vergezelt;
- de CE-markering wordt aangebracht.

4. Wie kan de conformiteit van een product beoordelen?

In sommige gevallen (machines die niet in [bijlage IV](#) worden genoemd of die gebouwd worden volgens een geharmoniseerde norm die alle relevante eisen dekt) kan de fabrikant een zelfevaluatie van zijn product uitvoeren.

In andere gevallen (de machine wordt genoemd in [bijlage IV](#) en wordt niet (volledig) gebouwd volgens een geharmoniseerde norm die alle relevante eisen dekt) moet hij een beroep doen op een aangemelde instantie, d.w.z. een instantie die door de lidstaten is aangewezen om de conformiteit van een product te beoordelen voordat het in de handel wordt gebracht.

5. Wat is het technisch dossier?

Het technisch dossier moet aantonen dat de machine in overeenstemming is met de essentiële gezondheids- en veiligheidseisen van de richtlijn.

Voor zover dat voor de beoordeling van de overeenstemming nodig is, moet het dossier inzicht verschaffen in het ontwerp, de fabricage en de werking van de machine.

De inhoud van het technisch dossier wordt beschreven in [bijlage VII](#), deel A, van de Machinerichtlijn.

Niet-voltooide machines zijn onderworpen aan de bijzondere eisen van [bijlage VII](#), deel B, van de Machinerichtlijn.

6. Hoe beoordelen of de machine voldoet aan de essentiële veiligheids- en gezondheidseisen?

De fabrikant van een machine garandeert dat een risicobeoordeling wordt uitgevoerd om na te gaan welke veiligheids- en gezondheidseisen op die machine van toepassing zijn.

Via die risicobeoordeling en -beperking moet de fabrikant:

- de grenzen van de machine bepalen, zowel uitgaande van het beoogde gebruik als van elk redelijkerwijs voorzienbare verkeerd gebruik daarvan;
- nagaan welke gevaren door de machine kunnen worden veroorzaakt en welke gevaarlijke situaties daaraan verbonden zijn;
- de risico's inschatten, met inachtneming van de ernst van het mogelijke letsel of de aantasting van de gezondheid en de waarschijnlijkheid dat deze zich voordoet;
- de risico's beoordelen;
- de gevaren wegnemen of de aan deze gevaren verbonden risico's te verminderen door de toepassing van beschermende maatregelen.

Bij ontwerp en bouw van de machine moet vervolgens rekening worden gehouden met de resultaten van deze risicobeoordeling.

7. Wat is de EG-verklaring van overeenstemming?

De EG-verklaring van overeenstemming is een verplicht document dat door de fabrikant moet worden ondertekend.

Dat document verklaart dat de door de fabrikant gebouwde machine in overeenstemming is met de essentiële gezondheids- en veiligheidseisen van de richtlijn.

De inhoud is beschreven in [bijlage II, deel A](#) van de Machinerichtlijn.

Niet-voltooide machines zijn onderworpen aan de bijzondere eisen van [bijlage II](#), deel B, van de Machinerichtlijn.

8. Wat is de markering op machines?

Op elke machine moeten zichtbaar, duidelijk leesbaar en onuitwisbaar ten minste de volgende gegevens zijn aangebracht:

- de firmanaam en het volledige adres van de fabrikant en, in voorkomend geval, diens gemachtigde;
- de aanduiding van de machine;
- de CE-markering (zie [bijlage III](#));
- de serie- of typeaanduiding;
- het serienummer, voor zover toegekend;

- het bouwjaar, dit wil zeggen het jaar waarin het fabricageproces is afgerond.

Het is verboden de machine te antedateren dan wel postdateren wanneer de CE-markering wordt aangebracht.

Als een machine ontworpen en gebouwd is om in een potentieel explosieve omgeving te worden gebruikt, moet dat eveneens worden vermeld.

Wanneer een onderdeel van de machine tijdens het gebruik ervan met behulp van hijs- of hefwerktuigen moet worden verplaatst, moet de massa van dit onderdeel leesbaar, onuitwisbaar en ondubbelzinnig worden aangegeven.

9. Wat betekent het vermoeden van overeenstemming?

Machines die van de CE-markering zijn voorzien en vergezeld gaan van de EG-verklaring van overeenstemming worden geacht aan de bepalingen van de richtlijn te voldoen.

Machines die gebouwd zijn in overeenstemming met een geharmoniseerde norm waarvan de referenties in het Publicatieblad van de Europese Unie bekend zijn gemaakt, worden geacht in overeenstemming te zijn met de fundamentele veiligheids- en gezondheidseisen waarop die geharmoniseerde norm betrekking heeft.

10. Wat zijn de geharmoniseerde normen?

Het zijn technische specificaties opgesteld door de Europese normalisatie-instellingen op mandaat van de Europese Commissie.

Ze vormen een technische interpretatie van de essentiële veiligheids- en gezondheidseisen van de Europese richtlijnen.

11. Wetgeving

[Richtlijn 2006/42/EG](#) van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende machines en tot wijziging van richtlijn 95/16/EG

[Koninklijk besluit van 12 augustus 2008](#) betreffende het op de markt brengen van machines

12. Meer inlichtingen

Voor meer info contacteer:

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid

Dienst Reglementering Veiligheid

Koning Albert II-laan 16

1000 Brussel

E-mail: ensure@economie.fgov.be

Tel: 02 277 76 99